

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Tcaci Valeri, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva lui Tcaci Valeri cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie, penalității și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Tcaci Valeri și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț din 18 februarie 2016

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2016 Agenția Teritorială Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tcaci Valeri cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Agenția Teritorială Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a indicat că conform pct.1 lit.b) Anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, fondatorii de întreprinderi individuale, cu excepția pensionarilor sau persoanelor cu dizabilități severe, accentuate ori medii, au obligația de a achita prima de asigurare în sumă fixă valoare absolută.

Tcaci Valeri este fondator al întreprinderii individuale, fapt confirmat prin extrasul de pe pagina web a Camerei Înregistrării de Stat.

Conform Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015 nr.176 din 28 aprilie 2015, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală este în mărime de 4056 lei.

Conform art.30 Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere în proporție de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

În rezultatul verificărilor s-a stabilit că Tcaci Valeri nu a onorat obligațiile de achitare a primei de asigurare.

La 19 august 2015 Agenția a trimis pîrîtului cererea FE-147, prin care i-a propus achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Tcaci Valeri a primit înștiințarea trimisă recomandat, însă la Agenție nu s-a prezentat și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală nu a achitat.

Cere Agenția Teritorială Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină încasarea de la Tcaci Valeri prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2015 în sumă de 4056 lei, penalitatea în mărime de 632,74 lei și taxa de stat.

Prin hotărîrea Judecătoriei Edineț din 18 februarie 2016 s-a admis acțiunea.

S-a încasat de la Tcaci Valeri în beneficiul Agenției Teritoriale Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 4056 lei și penalitatea pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 632,74 lei.

S-a încasat de la Tcaci Valeri în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei.

La 16 martie 2016 Tcaci Valeri a depus apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Edineț din 18 februarie 2016 (f.d.17).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 10 mai 2016 a respins apelul declarat de Tcaci Valeri și a menținut hotărîrea Judecătoriei Edineț din 18 februarie 2016.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile că Tcaci Valeri este fondatorul întreprinderii individuale „Tcaci Valeri” și conform Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, este obligat să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Legea menționată nu prevede că întreprinzătorul este scutit de la plata primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în cazul în care întreprinderea nu activează și nu a obținut profit.

Tcaci Valeri nu a achitat în termen prima de asigurare obligatorie și conform art.30 Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, este obligat să achite majorarea de întârziere în proporție de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere pe perioada de 180 zile în sumă de 632, 74 lei.

La 26 iulie 2016 Tcaci Valeri a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016 solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului Tcaci Valeri a indicat că instanța de apel nu a ținut cont că întreprinderea individuală nu activează de 5 ani și neîntemeiat a fost obligat să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Prima instanță și instanța de apel nu au intrat în esența litigiului, nu au ținut cont că Compania de Asigurări în Medicină nu poate manipula cu soarta oamenilor și fiecare caz urmează a fi apreciat individual.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neapărării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 septembrie 2016 Agenția Teritorială Nord-Vest a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus referință solicitând respingerea recursului declarat de către Tcaci Valeri și menținerea hotărârilor judecătorești.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate de Tcaci Valeri în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței, audiind raportul verbal al judecătorului raportor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit.b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia la 10 mai 2016 (f.d.40-45).

La 17 mai 2016 Curtea de Apel Bălți a expeditat în adresa părților cu scrisoare recomandată copia deciziei din 10 mai 2016 (f.d.46).

Prin avizul de recepție DS3118026397AR se confirmă că Tcaci Valeri a recepționat copia deciziei Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016 la 20 mai 2016 (f.d.48).

În conformitate cu art.434 alin.(1) și (2) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Contrar acestor norme imperative ale legii, recepționând la 20 mai 2016 copia deciziei Curții de Apel Bălți din 10 mai 2016, Tcaci Valeri a contestat legalitatea acesteia la 26 iulie 2016, adică cu depășirea termenului stabilit.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Dat fiind că recursul declarat de către Tcaci Valeriu este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 Codul de procedură civilă, care este de decădere și nu poate fi restabilit, acesta se consideră inadmisibil.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, Tcaci Valeri nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În favoarea concluziei enunțate se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care consacră unul din principiile fundamentale ale preeminenței dreptului, securitatea raporturilor juridice (a se vedea hotărârea Pîrnău și alții vs. Moldova din 31 ianuarie 2012).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că Tcaci Valeri a declarat recurs în afara termenului de 2 luni care este de decădere și nu poate fi restabilit,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art.431 alin.(2), art.433 b), art.440 Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Tcaci Valeri se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan